Súd:	Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka:	16C/166/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4413215087
Dátum vydania rozhodnutia:	03. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Mária Nagyová
ECLI:	ECLI:SK:OSNZ:2017:4413215087.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky, sudkyňou JUDr. Máriou Nagyovou, v spore žalobcu: mal. O. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. K., J. XXXX/XX, zastúpený poručníkmi I. O., nar. XX.XX.XXXX a M. O., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom N. K., I. XXX/XX, zastúpení S.. Y. K., advokátom so sídlom v X., M. V. XX, proti žalovanému: ARRIVA Nové Zámky, a.s., Nové Zámky, Považská 2, IČO: 36 545 317, zastúpený N. & K., s.r.o., G., I. 8, F.: XX XXX XXX, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 150 000 eur, takto

r o z h o d o l :

I.Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 50 000 eur nemajetkovú ujmu, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II.V zostávajúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Súd p r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1.Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 27.06.2013 domáhal voči žalovanému zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 150 000 eur, pretože zamestnanec žalovaného hrubo porušil predpisy o bezpečnosti dopravy a spôsobil dňa XX.XX.XXXX dopravnú nehodu s následkom usmrtenia rodičov a brata maloletého, za čo bol uznaný vinným právoplatným rozsudkom Okresného súdu H., pod sp.zn. XXT/XX/XXXX. V dôsledku protiprávneho konania, za ktoré zodpovedá žalovaný stratil žalobca ako X ročný obidvoch rodičov, ako aj mladšieho brata.
Rozsudkom Okresného súdu H., pod sp. zn. XXP/XXX/XXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť XX.XX.XXXX boli maloletému ustanovení za poručníkov I. O. a M. O. s osobou starostlivosťou, ktorí sú povinní osobne sa o mal. dieťa starať a spravovať jeho majetok a svoju funkciu vykonávať riadne a v najlepšom záujme maloletého. Súd upravil styk L. S. a D. S. s maloletým O. neobmedzene. Od tragickej nehody je maloletý v starostlivosti psychologickej ambulancie a neustále sa vyhýba téme rodičia, nešťastná udalosť je zakríknutý, nesmelý, nerozhodný, málo vytrvalý vo svojich snaženiach. Je nadmerne vulnerabilný a hypersenzitívny, citlivejší, ako jeho rovesníci a pretrvávajú u neho úľakové reakcie. Úmrtím rodičov a brata došlo k závažnému zásahu do práva na súkromie, ako čiastkového práva chráneného v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka. Ujma, ktorá bola žalobcovi spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná, trvalá a bude ho sprevádzať celý zvyšok života. Vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a vek žalobcu, kedy sa stal úplnou sirotou, ako aj samotné okolnosti prípadu a to najmä hrubé porušenie dôležitých povinností zamestnancom žalovaného zakladajú nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu. Za primeranú výšku vzhľadom na zásah do práva na ochranu osobnosti konkrétne práva na súkromie a rodinný život a rozvoj citových väzieb s bratom si žalobca nárokuje vo výške 50 000 eur za každého člena rodiny.

2.Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe (č. l. 52) uviedol, že uplatnený nárok žalobcu je z hľadiska žalobnej narácie definovaný mimoriadne zjednodušene a z hľadiska relevantných skutkových a právnych okolností vykazuje určité znaky nepreskúmateľnosti. Zo strany žalobcu je bez bližšej argumentácie prezentovaná nevyhnutnosť analogickej aplikácie ustanovenia § 420 ods. 2 OZ, ktorá by mala zakladať pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného v tomto konaní, pričom požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy na úrovni 150 000 eur (50 000 eur vo vzťahu ku každému zosnulému príbuznému), čo je suma privysoká a za žiadnych okolností nekorešponduje s relevantnými okolnosťami prípadu.
Žalovaný má za to, že vodič autobusu, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, počas výkonu práce pre žalovaného v rámci pracovnoprávneho vzťahu konal zjavne excesne a jeho konanie vybočuje zo zmluvného a zákonného rozsahu plnenia pracovných úloh zamestnanca. V podstate predstavuje deliktuálne konanie jednotlivca na hraničnej úrovni spoločenskej nebezpečnosti. Na strane vodiča autobusu sa evidentne jedná o právne relevantný exces, ktorý vylučuje použitie § 420 ods. 2 OZ a vytvára priestor pre štandardnú aplikáciu ust. § 11 a nasl. OZ voči primárne zodpovednej osobe, ktorou je I. V.. Z hľadiska posúdenia súkromnoprávnej občianskej zodpovednosti žalovaného má osobitný význam miera spoluzavinenia jednotlivých osôb, s poukazom na 441 OZ. Otec žalobcu viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu (X,X K.), matka žalobcu vedomá si skutočnosti, že jej manžel a vodič je pod vplyvom alkoholu vystavila jazdou seba a svoje dve maloleté deti zvýšenému riziku dopravnej nehody; na sedadle spolujazdca nebola počas jazdy pripútaná bezpečnostným pásom a maloletého súrodenca žalobcu vo veku XX mesiacov neumiestnila do povinnej detskej sedačky, ale počas jazdy ho nepripútaná držala v náručí. Uvedené okolnosti v nezanedbateľnom rozsahu ovplyvnili vznik sporového tragického následku. Deštrukcia rodinných väzieb žalobcu však nenastala samotným trestným činom, ale úmrtím jeho rodičov a súrodenca. Primárnou príčinou dopravnej nehody bola zrážka s autobusom, na ktorú však nadväzujú ďalšie príčiny, bez ktorých by nemuselo dôjsť k následkom úmrtí. Konanie zamestnanca žalovaného bolo bezprostrednou príčinou dopravnej nehody, avšak pri najmenšom vo vzťahu k matke žalobcu a k jeho súrodencovi nemožno objektívne konštatovať, že bolo súčasne jedinou a izolovanou príčinou aj ich úmrtia. Záver, že u všetkých zosnulých nesie plnú zodpovednosť za ich úmrtie žalovaný je absolútne neakceptovateľný.
Vo vzťahu k určeniu výšky náhrady nebol zo strany žalobcu navrhnutý žiadny dôkaz. Výška uplatnenej sumy nie je v žalobe skutkovo, ani právne zdôvodnená. S poukazom na právoplatné rozhodnutia Okresných súdov a Najvyššieho súdu žalovaný mal za to, že uplatňovaná nemajetková ujma vo vzťahu k rodinným príslušníkom je nepomerne vysoká. Jednoznačne zdôraznil, k okolnostiam dopravnej nehody, že tieto neboli spôsobené len samotným vodičom autobusu, ale aj okolnosťami na strane dotknutých osôb (rozsudok Najvyššieho súdu SR pod sp.zn. XCdo/XX/XXXX). Nevyhnutne najnižšia musí byť náhrada nemajetkovej ujmy v dôsledku úmrtia jednoročného súrodenca. Nie je zámerom žalovaného nerešpektovať, alebo dokonca spochybňovať de facto celoživotnú traumu a utrpenie žalobcu, avšak uplatnený nárok v podstatných okolnostiach nemá oporu v právnom poriadku a nevytvára na strane žalovaného priestor na jeho uznanie. Z týchto dôvodov žiadal žalobu zamietnuť.

3.Žalobca v stanovisku (č. l. 78) zdôraznil, že platí zásada, podľa ktorej ak neoprávnený zásah do osobnosti bol spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, kedy určujúcim je existencia miestneho časového a vecného vzťahu k plneniu činnosti takejto osoby, potom v týchto prípadoch občianskoprávna sankcia podľa § 13 OZ postihuje samotnú právnickú osobu podľa analógie § 420 ods. 2 OZ v spojení s § 853 OZ. Je možné aj analogické použitie § 427 a nasl. OZ v spojení s § 853 OZ. K námietke porušenia povinnosti účastníkov cestnej premávky zo strany nebohých rodičov mal. žalobcu poukázal na to, že súd v trestnom konaní ustálil, že základnou príčinou následku, t.j. usmrtenia rodinných príslušníkov žalobcu bolo konanie odsúdeného zamestnanca žalovaného. Súdny znalec, ktorý vypracoval znalecký posudok v priebehu trestného konania konštatoval, čo bolo príčinou vzniku dopravnej nehody. Jednoznačne uviedol, že vodič vozidla Y. C. zrážke zabrániť nemohol, nakoľko ku zrážke došlo v zákrute a zo svojho vozidla nemohol včas zaregistrovať, že sa autobus nachádza v jeho jazdnom pruhu.
K uplatnenej výške nemajetkovej ujmy poukázal na to, že sa jedná o konštitutívny nárok, pričom náš právny poriadok nepozná nejaký spôsob výpočtu jej náhrady. Poukázal na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná. Závažnosť ujmy sa posudzuje najmä z hľadiska „odčiniteľnosti“ takéhoto zásahu. Je nepochybné, že žiadna suma priznaná súdom nie je dostatočná na to, aby nahradila maloletému žalobcovi život matky, otca a brata.

4.Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, svedkov a oboznámením predložených listinných dôkazov: úmrtný list J. S., zomr. XX.XX.XXXX, úmrtný list V. S., zomr. XX.XX.XXXX, úmrtný list G. S., zomr. XX.XX.XXXX, rodný list mal. žalobcu O. S., nar. XX.XX.XXXX, znalecké posudoky č. XX/XXXX, X/XXXX ,XX/XXXX,vypracovanév rámci vyšetrovacieho konania (č. l. XXX , XXX), a to závery, z ktorých súd oboznámil prítomných s odpoveďami na otázky, rozsudok KS v P. G. pod sp. zn. XTo/XXX/XXXX-XXX, ktorým žalobca preukazoval priznanie nemajetkovej ujmy v sumách, uznesenie odvolacieho súdu č.k.XXCo/XXX/XXXX-XXX a zistil tento skutkový a právny stav:

5.Poručník maloletého vo svojej výpovedi upresnil, že sa rozhodli podať žalobu z toho dôvodu, že chcú maloletého zabezpečiť do budúcna, keď nemá žiadnu blízku osobu. Po dopravnej nehode sa správanie maloletého výrazne zmenilo a preto s ním vyhľadali odbornú pomoc, ktorú navštevovali najprv 2 x do týždňa a postupne sa intervaly predlžovali. Pred dopravnou nehodou mal. navštevoval ZŠ vo N. K. a rodina bývala u nich, keďže stavali rodinný dom. Ak sa maloletému niečo nedarilo, častokrát sa sťažoval na bolesti hlavy, príp. žalúdka, uzatváral sa do seba, nekomunikoval s nimi. Budieval sa v noci, čo však nikdy neodôvodnil. Mal. odmieta hovoriť o rodičoch a súrodencovi, o dopravnej nehode, odmieta chodiť do novostavby rodinného domu. V podstate sa mu venuje jeho manželka, ako aj jeho dcéry.

6.Právny zástupca žalobcu žiadal žalobe v celom rozsahu vyhovieť, pretože boli splnené zákonné podmienky na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Bola preukázaná závažnosť zásahu do života mal. žalobcu, ktorá je neodčiniteľná. Tieto skutočnosti potvrdila i vypočutá svedkyňa psychologička S.. I. J., ktorá uviedla, že žalobca prežil najväčšiu tragédiu v porovnaní s ostatnými klientmi. Bolo preukázané protiprávne konanie vodiča žalovaného, ktorý bol v pracovnoprávnom pomere žalovaného. Svedeckými výpoveďami znalcov nebola preukázaná žiadna okolnosť, ktorá by odôvodňovala analogickú aplikáciu § 441 OZ a teda zníženie celkovej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch o spoluzavinenie. V súvislosti s výsluchom znalca F.. X. G. išlo len o čisto hypotetické závery. V prípade použitia bezpečnostných pásov by došlo k čelnému nárazu do skla a k smrteľnému poraneniu hlavy matky mal. žalobcu. Rovnako hypotetické boli i výpovede S.. J.. Skutočnosť, že otec žalobcu viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu nemala žiadny vplyv na vznik dopravnej nehody. Konaním nebol vykonaný žiadny dôkaz, ktorý by bol preukázal, že v prípade umiestnenia mal. brata žalobcu by nedošlo k jeho úmrtiu pri dopravnej nehode. Žalobca nesúhlasil ani so zodpovednosťou správcu komunikácií, ktorý podľa tvrdenia žalovaného nezabezpečil okraj vozovky nad kritickým zrázom zvodidlami a teda by mal byť spoluzodpovedný za vznik tragickej dopravnej nehody. Žalobca sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že najnižšia náhrada nemajetkovej ujmy musí byť v dôsledku úmrtia jednoročného súrodenca žalobcu. Poukázal na nemožnosť rozvoja ďalších citových väzieb so súrodencom, ako aj skutočnosť, že išlo o jeho jediného súrodenca.
V príčinnej súvislosti s tragickou nehodou došlo u žalobcu k prejavom postraumatickej stresovej poruchy. K dôvodnosti výšky uplatňovanej nemajetkovej ujmy poukázal na rozsudok ČR pod sp. zn. XTo/XXX/XXXX (č.l. XXX).

7.Žalovaný viackrát zdôraznil, že nepopiera nárok žalobcu po právnej stránke, však sporná zostáva výška uplatňovanej nemajetkovej ujmy. Zdôraznil, že v danom prípade je potrebné zohľadniť spoluúčasť zavinenia, nakoľko boli preukázané významné faktory podľa § 441 OZ. Dopravnú nehodu nezavinil žalovaný, ale jeho zamestnanec. Z týchto dôvodov žiadal žalobu zamietnuť.
8.Vypočutí svedkovia F.. Z. Z. vo svojej výpovedi potvrdil skutočnosti týkajúce sa rodinného života žalobcu, jeho rodičov a mal. brata, aktívnej účasti otca maloletého s maloletým ako futbalistu na športových podujatiach, kde s nimi chodila i matka maloletého a rodina sa pripravovala na oslavu prvého výročia maloletého brata žalobcu. Športová organizácia pri príležitosti výročia nehody organizuje futbalový turnaj a maloletého obdarováva za športovcov zo strany otca. Jednalo sa o počítač, prípadne iné veci, ktoré maloletý potrebuje.

9.Psychologička S.. I. J. potvrdila súdu, že bola maloletému nápomocná po dopravnej nehode, navštevoval ju, za prítomnosti starých rodičov v dvojtýždňových intervaloch. Riešili u maloletého postraumatickú stresovú poruchu, ktorá sa vyznačovala telesnými príznakmi bolesťami hlavy, brucha, nepokojným spánkom, poruchami spánku, nočnými morami. Maloletý bol úzkostlivý, nevyhľadával rovesníkov, v bezpečí sa cítil so starými rodičmi. Po nehode maloletý nastúpil do 2. roč. základnej školy, čo bolo ťažšie, avšak podarilo sa mu to zvládnuť i za ústretovej pomoci a iného prístupu učiteľov, keďže bol neustále utiahnutejší. Až postupom času sa vracal do života a snažil sa vyrovnávať s danou situáciou. Zo začiatku sa venoval futbalu, keďže jeho otec bol futbalista, ale v tom sa nenašiel, a

momentálne navštevuje strelecký krúžok, kde už dosiahol i úspechy na medzinárodných súťažiach. Spočiatku spomínal rodičov, bračeka, písali im rôzne listy, obrázky, ktoré nosil na cintorín a chodil i do domu, kde bývali, ktorý postavili starí rodičia, avšak od minulého roka sa uvedenej téme vyhýba, nechce chodiť do rodinného domu, ani na cintorín, len na sviatok zosnulých. Ide o obranný mechanizmus, kedy sú spomienky potláčané, v podstate je mal. nahnevaný na celý svet. Nie je možné presne definovať, kedy sa daná situácia zmení a ako sa ešte bude vyvíjať, z čoho vyplýva, že liečba t. č. je naďalej nevyhnutná a nie je možné jednoznačne povedať, dokedy bude potrebná. Jeho zdravotný stav je kolísavý, evidovaný u alergológa, alergie súvisia so psychosomatickými prejavmi, aj to je dôkazom toho, že je potrebné s ním neustále pracovať. Je veľmi dôležitý kontakt s mal. s tým, že aj po rokoch sa môže prejaviť trauma a je potrebné spolupracovať aj s okolím, aby vedelo, ako sa má voči nemu správať. Vzhľadom na danú situáciu bola navrhnutá spolupráca i s pedopsychiatrom Viackrát sa stalo, za jej praxe, že i dlhšiu dobu, ľudia, ktorí prežili traumu sa tvária, ako keby sa nič nestalo a až neskôr to prepukne, niekedy príkladmo aj po rokoch a preto i v danom prípade je naďalej liečba nevyhnutná. Je pravdou, že maloletý prežil najväčšiu tragédiu, počas jej praxe. Uvedené skutočnosti mal súd preukázané a potvrdené i zo správy, ktorú podala psychologička zo psychologického procesu S.. I. J. na mal. žalobcu, zo dňa XX.XX.XXXX, z ktorej mal súd preukázané, že maloletý je v jej starostlivosti od XX.XX.XXXX, prvotnou zákazkou bolo oznámiť maloletému správu o smrti jeho rodiny, cieľom sedení bolo zvládnuť dané ťažké obdobie, kedy maloletý mával problémy so spánkom, často sa mu snívalo s rodičmi a súrodencom, mal aj telesné príznaky tejto poruchy bolesti brucha a hlavy, s tým, že sa neustále vyhýba téme rodičia, nešťastná udalosť je zakríknutý, medzi rovesníkmi menej smelý a spontánny, v súčasnej dobe bol psychický stav maloletého uspokojivý, no vyžaduje neustály a pravidelný kontakt s ambulanciou, odborník sa snaží o postupnú apreakciu jeho emócií a zníženie prežívanej intrapsychickej tenzie.

10.Svedkyňa D. O. uviedla, že bývajú v spoločnom dome s maloletým, sú spolu od rána do večera, maloletý v podstate ako dieťa mal všetko. Po nehode sa situácia zmenila, myslí si, že to ešte všetko riadne nestrávil a nevyrovnal sa s tým a prejavuje sa to tak, že častokrát zmení svoje správanie. Maloletý s rodičmi býval o dve ulice ďalej od nich. Keď chodil do škôlky, sestra sa mu venovala, pripravovala ho do školy a v podstate skoro každý deň sa videli, keď išla sestra z práce a zo škôlky, zastavil sa u nich. Otec maloletého bol futbalista, hrávali spolu doma futbal a chodili spoločne i na zápasy. Maloletý mal veľmi rád svojho brata, ktorý bol o X rokov mladší. Rodičia sa snažili robiť spoločný program pre rodinu, podľa svojich finančných možností, pretože postavili nový dom, absolvovali jednodňové výlety, na kúpaliská, do zoo a podobne. Maloletý momentálne navštevuje strelecký krúžok, kde dosahuje veľmi dobré výsledky. Umiestnil sa na 2. mieste v Y. a ako skupina na N. sa tiež umiestnili na X mieste. Na krúžok chodí v utorok a vo štvrtok. Maloletý momentálne nespomína rodičov, nechce ísť na cintorín, ani do ich rodinného domu a ak to aj urobí, potom už s nimi nekomunikuje, je uzavretý. Nedá sa presne povedať, ako sa tieto nálady a prejavy u neho striedajú, je to rôzne, podľa okolností. Chodí na rodičovské združenia, nikdy jej učitelia nehovorili o nejakej zmene, maloletý sa v škole drží, potom je uzavretý doma. Do školy sa pripravuje s ňou a s matkou. Učivo zvláda bez problémov, má dobré výsledky, i keď má teraz už niektoré predmety menej obľúbené. Snažil sa zapojiť do vystúpenia pri príležitosti dňa matiek, kedy bol program prispôsobený tak, že on sa prihováral starkej, čo učiteľovi vytkol. Maloletý má kamarátov, s ktorými sa stretáva denne, hlavne starších, s ktorými navštevuje i záujmový krúžok. V deň dopravnej nehody išla rodina kúpiť maloletému darčeky, pri príležitosti jeho narodenín.

11.Svedkyňa O. K. upresnila, že maloletý žalobca vyrastal v harmonickej rodine, ktorá mala skoro všetko, skoro dokončený nový rodinný dom, auto a spoločné plány do budúcna. Preto sa rozhodli mať i druhé dieťa, s tým, že švagor bol pracovitý, veľa vecí si urobil sám, ale rovnako sa snažil i rodinu finančne zabezpečiť. Jej rodičia sa teraz starajú o dom sestry, splácajú úver, a rovnako sa starajú i o okolie tak, aby maloletému niečo po rodičoch zostalo. Maloletý mal veľmi rád i svojho bračeka, pretože po nehode s ním bola jeden deň v nemocnici, kedy sa jej hneď pýtal, či zablahoželali bračekovi k narodeninám. Po vecnej stránke mu nič nechýba, určite mu chýba rodina, o čom však veľmi nerád hovorí. Boli štyrikrát na spoločnej dovolenke, i s maloletým žalobcom tak, aby mu nič nechýbalo a cítil, že má rodinu.

12.Znalec F.. X. G. vo svojej výpovedi uviedol, že je možné nasimulovať priebeh nehodového deja prostredníctvom programu PC U., ak by v čase dopravnej nehody boli na danom mieste osadené zvodidlá, ktoré by spĺňali požiadavky príslušnej technickej normy, čo do ich parametrov a úrovne zachytenia. Hypoteticky možno predpokladať, že ak by všetci účastníci v aute sedeli na svojich miestach a boli by riadne pripútaní vzhľadom na vek, nedošlo by k ich vypadnutiu z vozidla, konkrétne sa jedná o matku a malé dieťa, ktoré mala matka pravdepodobne v lone a bola nepripútaná. U šoféra, i napriek

tomu, že bol pripútaný, nemal priestor na prežitie. A keďže títo dvaja účastníci dopravnej nehody matka s dieťaťom vypadli z motorového vozidla a následne na nich padlo vozidlo je možné predpokladať, že ak by tam boli zvodidlá, nemalo by to takéto následky, ale v podstate sa jedná o hypotetickú odpoveď. Miera poškodenia vozidla, ak by boli dodržané pravidlá bezpečnostne premávky by bola nižšia, boli by dané predpoklady na prežitie.

13.Svedok S.. V. V. vo svojej výpovedi uviedol, že bezprostredná príčina smrti neb. G. S. bola mozgová smrť, v dôsledku ložiskového pomliaždenia mozgu a zakrvácania pod obaly mozgu pri zlomení klemby a spodine lebečnej pri dopravnej nehode. Úrazové deje nie je možné od seba oddeliť, pre krátke časové obdobie, nepoprel, že by bola znížená pravdepodobnosť vzniku poranení, ak by bola osoba pripútaná, pretože bezpečnostné pásy by mali zabrániť vymršteniu osoby alebo vzniku poranení, čo sa však jednoznačne nedá povedať. Výsledok úrazového deja v prípade použitia bezpečnostných pásov sa nedá jednoznačne vyjadriť. Znalec nepoprel, vzhľadom na vyjadrenie znalca z odboru dopravy, že ak by bola osoba pripútaná, nedošlo by k vymršteniu tela von, ale k poraneniam hlavy by mohlo dôjsť už v prvej fáze úrazového deja. I napriek tomu, ak by bola poškodená pripútaná k prvej fáze úrazového deja k čelnému nárazu do skla by došlo. Je možné teoreticky uvažovať len o tom, že ak by bola poškodená pripútaná, nemusela by byť vymrštená z motorového vozidla.

14.Svedkyňa S.. D. J. uviedla, že príčinou úmrtia mal. V. bola mozgová smrť, monotrauma, poranenie hlavy, zranenie hlavy malo smrteľný charakter nezlučiteľné so životom, k úmrtiu došlo bezprostredne po vzniku poranenia hlavy. Okrem toho mal maloletý množstvo vonkajších povrchových poranení v zmysle odrenín a krvných podliatin, vnútrohrudné a vnútrobrušné orgány neboli poranené . U maloletého nastala veľká intenzita poranenia hlavy tým, že sa vozidlo kontaktovalo s hlavou. K úmrtiu maloletého došlo v poslednej fáze nehodového deja. Mali vedomosť o tom, že maloletý nebol pripútaný, bolo im to povedané, a pri pitevnom náleze sa to potvrdilo, pretože na tele maloletého neboli zistené také známky poranení, ktoré by mohli byť spôsobené bezpečnostnými prvkami autosedačky - bezpečnostné pásy a vychádzali aj z odbornej skúsenosti, aj z literatúry odbornej, pokiaľ je dieťa riadne upevnené v autosedačke a autosedačka náležite upevnená v motorovom vozidle, nemalo by dôjsť alebo nedochádza k vymršteniu telíčka von z vozidla.
Svedkyňa uviedla, že pokiaľ by bolo dieťa riadne pripútané, je možné s vysokou pravdepodobnosť povedať, že by nedošlo k vzniku smrteľných zranení. Je to dané vždy i typom dopravnej nehody. V danom prípade vzhľadom na všetky známe skutočnosti a charakter dopravnej nehody by k takémuto zraneniu u maloletého neprišlo. Vzhľadom na skúsenosť v danom prípade, s poukazom na zrážku autobusu a osobného motorového vozidla, kde je veľký nepomer hmotností telies vodič motorového vozidla pri prvotnom kontakte nemal šancu prežiť bez ohľadu na zvodidlá.

15.Rozsudkom č.k. XXC/XXX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu 70000 eur. V zostávajúcej časti žalobu zamietol. Zároveň rozhodol, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti vo veci samej. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 427 ods. 1, 2, § 428, § 429, § 420 ods. 1, 2, 3, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že usmrtením blízkych osôb žalobcu, jeho rodičov a brata, došlo k zásahu do jeho práva na súkromný život chránený podľa § 11 OZ, konkrétne k zásahu práva žalobcu na súkromie a rodinu. Rodičia a brat žalobcu zomreli pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX, zavinenej vodičom autobusu I. V., ktorý bol za tento čin uznaný vinným v trestnom konaní. Konštatoval, že protiprávnym konaním na strane vodiča autobusu, ktorého prevádzkovateľom je žalovaný, došlo k nenávratnej deštrukcii medziľudských väzieb tvoriacich základný rámec súkromného života žalobcu a tým došlo k intenzívnemu zásahu do jeho osobnostných práv a to práva na súkromie a rodinný život. Jeho právo na ochranu osobnosti bolo porušené protiprávnym zásahom, ktorého následky nie je možné úplne odstrániť, len morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 OZ by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma. Vzniknutá trauma je z jeho života je prakticky neodstrániteľná. Žalobca mal v čase nehody X rokov a pri dopravnej nehode prišiel o oboch rodičov a mladšieho brata. V podstate boli pretrhnuté akékoľvek rodinné väzby a žalobca zostal sám. Nárok žalobcu je zakotvený i v ústavnej rovine čl. 16 Ústavy SR, čl. 19 ods. 1 Ústavy SR a čl. 21 a 22. Poukázal na stanovisko, ktoré k ochrane súkromia a práva na rodinný život zaujal Európsky súd pre ľudské práva, keď konštatoval, že „Z pojmu rodina, na ktorom je založený čl. 8 vyplýva, že dieťa narodené

z takéhoto zväzku je súčasťou takéhoto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa rodinnému životu dokonca aj vtedy, keď rodičia už neskôr spolu nežijú. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej osoby. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku, zo stratu blízkej osoby a takisto spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. „ W., že takáto situácia nastala na strane žalobcu, ktorý vlastne prišiel o oboch rodičov a súrodenca v dôsledku čoho utrpel nielen citovú ujmu vo forme šoku, ale aj smútku zo straty blízkych osôb. Dopravnou nehodou došlo k pretrhnutiu akýchkoľvek rodinných väzieb vo vzťahu žalobcu k matke, ktorá sa o neho od malička starala, vychovávala ho, vytvárala zdravé rodinné prostredie, spolu s otcom, ktorý okrem výchovy sa snažil u maloletého rozvíjať i záujmové aktivity napr. vzťah k športu, futbalu. Rodina pravidelne navštevovala futbalové podujatia, pretože otec žalobcu a žalobca hrali futbal, chodili spoločne na rodinné výlety a v neposlednom rade rodičia mal. žalobcu stavali i rodinný dom. Všetky tieto väzby boli pretrhnuté. Z uvedených dôvodov mal za dôvodné priznanie nemajetkovej ujmy žalobcovi, pretože v žiadnom prípade nie je postačujúce len morálne zadosťučinenie, ktoré zo strany žalovaného vo vzťahu k žalobcovi bolo viackrát prejavené a nikým nepopreté.

15.1.Pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal jednak z rozhodnutí súdov SR (rozsudok Okresného súdu J., pod sp.zn. XXC/XX/XXXX) ako aj súdov okolitých štátov (rozsudok ČR, pod sp.zn. XTo/XXX/XXXX). L. vychádzal z materiálov vo vzťahu k poisťovniam s dôrazom na plnenie z povinného zmluvného poistenia, kedy boli navrhované sumy na plnenie vo výške 20.000 eur za matku v S. republike, XX.XXX eur vyplatená pozostalému manželovi za manželku a tri maloleté deti. Rozsah plnenia v Y. sa pohybuje od 20.000 eur do 150.000 eur. Priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 70.000 eur. Vo vzťahu k matke a k otcovi priznal nemajetkovú ujmu u každého vo výške 30.000 eur, ktorú sumu považoval za primeranú vzhľadom na mimoriadne okolnosti daného prípadu tak, aby mal žalobca zabezpečené základné podmienky na život, kým neukončí vzdelanie a prípadne nebude schopný sa samostatne živiť. Vo vzťahu k bratovi priznal nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur, pretože konštatoval, že je potrebné definovať a odčleniť vzájomné vzťahy medzi rodičmi a súrodencami s tým, že vzťah medzi rodičmi považoval za základný, hlavný, ktorý vytváral a tvoril rodinu. Vo vzťahu k súrodencovi sa jednalo o vzťah vedľajší a za daného stavu vzhľadom na vek oboch detí, o vzťah krátkodobý.

15.2.Mal za to, že za škodu zodpovedá žalovaný podľa § 427 OZ, u ktorého ide o zodpovednosť vyvolanú osobitnou povahou prevádzky. Zodpovednosť za škodu podľa § 427 OZ je založená na objektívnom princípe bez zreteľa na zavinenie a tejto zodpovednosti sa môže prevádzateľ zbaviť, len ak preukáže, že škoda bola spôsobená okolnosťami pri prevádzke motorového vozidla a ak škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho požadovať. Mal preukázané, že technickou príčinou vzniku dopravnej nehody bolo, že autobus v pravotočivej zákrute svojou ľavou časťou prešiel do protismerného jazdného pruhu a tam narazil do osobného vozidla. Vodič autobusu mohol zabrániť zrážke tým, že by prispôsobil jazdu situácii a podmienkam na ceste a neprešiel by s autobusom do protismerného jazdného pruhu. Vodič vozidla vozidla Y. C. zrážke zabrániť nemohol. Zo strany vodiča autobusu išlo o hrubé zanedbanie povinnosti vodiča pri prevádzke, ktoré aj trestným senátom bolo posúdené ako trestný čin. Analogicky platí, že pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti v tejto právnickej osobe, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Spoluzavinenie nezohľadnil nakoľko žalobca žiadne povinnosti neporušil a nie je možné zohľadňovať spoluzavinenie rodičov žalobcu, ktorí si v tomto konaní nič nenárokujú. Návrhy žalobcu na vykonanie znaleckého dokazovania, v ktorom by bol nasimulovaný priebeh nehodového deja prostredníctvom PC U., zamietol ako nadbytočné a nehospodárne. O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 OSP tak, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

16.Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a domáhal sa jeho zmeny tak, že odvolací súd zaviaže žalovaného zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu 150.000 eur. Dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalobu zamietol, vychádza z neprávneho právneho posúdenia veci. Priznanú peňažnú satisfakciu vo výške 70.000 eur nepovažoval za primeranú a postačujúcu vzhľadom na všetky okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti ako aj vzhľadom na závažnosť tohto zásahu. Vzniknutá ujma je nenapraviteľná a bude ho sprevádzať po

celý zvyšok života. Vo veku siedmych rokov sa stal úplnou sirotou, keď stratil celú rodinu. Navždy boli pretrhnuté jeho citové väzby k rodičom ako aj k mladšiemu súrodencovi. Za zásah do práva na ochranu jeho osobnosti, konkrétne práva na súkromie a rodinný život, považoval za minimálne primeranú sumu 50.000 eur za stratu každého z rodičov. Poukázal na toho, že išlo o harmonickú a súdržnú mladú rodinu. Obaja rodičia sa o žalobcu príkladne starali. Mal harmonický vzťah s matkou, ktorá sa mu každý deň venovala a pripravovala ho do školy. S otcom ho spájal aj spoločný koníček a to futbal. Rodičia vedeli zladiť svoje pracovné povinnosti s jeho výchovou, trávili spolu voľný čas a pravidelne chodili na dovolenky. Utužovali rodinné vzťahy aj s ostatnými príbuznými. Rodičia postavili nový rodinný dom. Nestotožnil sa s konštatovaním súdu prvej inštancie, že najnižšia náhrada nemajetkovej ujmy mu patrí v dôsledku úmrtia jednoročného súrodenca. Za zásah do práva na ochranu osobnosti, konkrétne práva na súkromie a rodinný život a rozvoj citových väzieb s jeho bratom považoval za primeranú sumu 50.000 eur. Namietal voči záveru súdu prvej inštancie, podľa ktorého išlo o krátkodobý vzťah. Poukázal najmä na nemožnosť rozvoja ďalších citových väzieb so súrodencom, ako aj na skutočnosť že išlo o jeho jediného súrodenca. Tvrdil, že v príčinnej súvislosti s tragickou dopravnou nehodou došlo u neho k prejavom posttraumatickej stresovej poruchy, ktorá sa vyznačovala telesnými príznakmi, bolesťami hlavy, brucha, nepokojným spánkom, poruchami spánku a nočnými morami. Po dopravnej nehode je vo vzťahu k okoliu utiahnutý. Jeho zdravotný stav je kolísavý. Poukázal na právnu úpravu v P. republike, podľa ktorej súdy rozhodujú o výške náhrady nemajetkovej ujmy bez maximálnych limitov.

17.Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný a domáhal sa jeho zmeny tak, že odvolací súd žalobu v celom rozsahu zamietne. Dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti, v ktorej žalobe vyhovel, vychádza z neprávneho právneho posúdenia veci. Zdôraznil, že právnym vzťahom v zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnostných práv fyzickej osoby (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) sú obsahom a účelom najbližšie právne vzťahy zodpovednosti za majetkovú ujmu (škodu) spôsobenú v majetkovej sfére poškodeného (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka). Namietal, že ak súd prvej inštancie v súlade s § 853 OZ uplatnil analogickú aplikáciu ustanovenia § 420 ods. 2, resp. § 427 ods. 1 OZ, pri identifikácii pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, nie je dôvod neprihliadnuť na mieru zavinenia tretích osôb v zmysle § 420 ods. 1 OZ v intenciách okolností, za, ktorých k porušeniu práva došlo podľa § X3 ods. 2 OZ. Poukázal na rozsudok NS SR z XX.XX.XXXX sp.zn. 1 U. XX/XXXX, podľa ktorého pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku úmrtia blízkej osoby podľa § 13 ods. 2 OZ musí súd vždy prihliadať na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Týmito okolnosťami sú okolnosti na strane samotného škodcu, ako aj na strane dotknutých osôb. Poukázal tiež na uznesenie Najvyššieho súdu ČR z XX.XX.XXXX sp.zn. XX U. XXXX/XXXX, uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 24.02.2011 sp.zn. 25 Cdo 91/2010, rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 30.09.2009 sp.zn. 25 Cdo 2451/2007 a rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 27.06.2012 sp.zn. 25 Cdo 2974/2011. Namietal, že súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil, že matka žalobcu nebola na sedadle spolujazdca pripútaná, jeho brata počas jazdy neumiestnila a nepripútala do detskej autosedačky čím porušila predpisy o cestnej premávke, a hoci si bola vedomá, že jej manžel a vodič je pod vplyvom alkoholu, jazdou vystavila seba a svoje maloleté detí k zvýšenému riziku dopravnej nehody. Tým matka žalobcu porušila nielen všeobecnú prevenčnú povinnosť, ale aj konkrétnu právnu povinnosť na úseku bezpečnosti cestnej premávky, čo zvyšuje jej mieru zavinenia. Hoci konanie vodiča autobusu bolo bezprostrednou príčinou dopravnej nehody, prinajmenšom vo vzťahu k matke žalobcu a k jeho súrodencovi nebolo súčasne jedinou a izolovanou príčinou ich úmrtia. Preto bolo v konaní nevyhnutné vyvodiť pomerné zníženie náhrady v dôsledku okolnosti prípadu podľa § 13 ods. 2 OZ. Poukázal na výpovede svedkov S.. J. a F.. G..

18.Predmetom konania je nárok žalobcu, ktorým sa domáha voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 150.000 eur. Zo zisteného skutkového stavu je nesporné, že rozsudkom Okresného súdu H. zo dňa XX.XX.B.X sp.zn. XXT/XX/XXXX-XXX v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa XX.XX.XXXX sp.zn. XTo/XX/XXXX, bol obžalovaný I. V., nar. XX.XX.XXXX, uznaný vinným, že dňa XX.XX.XXXX v čase okolo XX,XX hodine v smere obce U. po ceste číslo II/XXX riadil autobus značky H. EČ NZ-XXX/BG. V. jazdy neprispôsobil svojim schopnostiam a okolnostiam, ktoré mohol predvídať, v tiahlej pravotočivej zákrute na mokrej vozovke s pravou časťou autobusu prešiel do protismeru, kde sa zrazil oproti prichádzajúcim osobným motorovým vozidlom značky Y. C. EČ KN-XXXCL, ktoré riadil J. S., nar. XX.XX,XXXX, tento v dôsledku nárazu napriek tomu, že bol pripútaný bezpečnostným pásom, utrpel mnohopočetné zranenia hlavy, hrudníka, brucha a končatín, týmto zraneniam na mieste podľahol, na prednom sedadle sediaca bezpečnostným pásom nepripútaná G. S., nar. XX.XX.XXXX, taktiež utrpela mnohopočetné zranenia hlavy, hrudníka, končatín a brucha, ktorým

na mieste podľahla, zraneniam hrudníka, hlavy a končatín podľahol aj mal. V. S., nar. XX.XX.XXXX, ktorý počas jazdy nebol pripevnený v detskej sedačke, mal. O. S., nar. XX.XX.XXXX, utrpel otras mozgu, zlomeninu dolného konca vretennej kosti vpravo a pomliaždenie sleziny, uvedené zranenia si u neho vyžiadali dobu liečenia najmenej do XX.XX.XXXX. I. autobusu I. V. bol v pracovnoprávnom vzťahu u žalovaného a ako jeho zamestnanec vykonával pre neho podľa jeho pokynov prepravnú činnosť. Žalovaný bol prevádzkovateľom
autobusu značky H. EČ NZ-XXX/BG. Zo zisteného skutkového stavu ďalej vyplýva, že dotknuté osoby J. S. a G. S. boli rodičia žalobcu, a V. S. bol bratom žalobu. L. mal v čase dopravnej nehody X rokov.

19.Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie uznesením č.k. XXCo/XXX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX. Q. súd dospel k záveru, že pokiaľ súd prvej inštancie rozhodol o výške náhrady bez zohľadnenia správania otca a matky žalobcu, ako osôb dotknutých pri dopravnej nehode je jeho rozhodnutie nesprávne. Uvedený záver odvolacieho súdu korešponduje s rozsudkom NS SR zo dňa XX.októbra XXXX sp.zn. XCdo/XX/XXXX, z ktorého vyplýva, že „na to, aby žalobcovia mohli byť úspešní pri uplatňovaní nároku na ochranu ich osobnosti podľa § 13 OZ v prípade, keď žalovaný neoprávnene (protiprávne) zasiahol do ich osobnostných práv zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby (nebohého syna a brata žalobcov) muselo byť po právnej stránke bezzávadné. V súlade s citovaným ust. § 13 ods. 1 OZ na to, aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa (§ 13 ods. 2 OZ), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Týmito okolnosťami sú nie len okolnosti na strane samotného škodcu (v prejednávanom spore žalovaného) ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej osoby (v prejednávanom spore nebohého syna a brata žalobcov), na ktoré okolnosti správne súdy nižších súdov prihliadali.“ Napriek tomu, že súd prvej inštancie sa s predmetným rozhodnutím oboznámil, v konečnom dôsledku z neho pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy nevychádzal. Súd sa bude zaoberať výškou uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch aj z hľadiska správania dotknutých osôb konkrétne správania otca a správania matky žalobcu. Prihliadne na skutočnosti, že otec viedol osobné motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a matka nebola vo vozidle pripútaná bezpečnostným pásom a zároveň matka mal. V. svoje dieťa vo veku jedného roku vo vozidle nepripútala v autosedačke, ktoré skutočnosti vyplynuli z vykonaného dokazovania listinami nachádzajúcimi sa v pripojenom trestnom spise a z výsluchu svedkov. Týmto správaním rodičia žalobcu vystavili seba, ako i svoje mal. deti ohrozeniu a prispeli k závažnejším následkom dopravnej nehody.

20.Právny zástupca žalobcu i napriek záverom odvolacieho súdu uviedol, že už pri prvom rozhodovaní súd dostatočne zohľadnil mieru zavinenia rodičov maloletého na následkoch s poukazom na priznanú sumu. Zdôraznil, že zo znaleckého posudku vyplýva, že otec maloletého žalobcu nemal možnosť z technického hľadiska zabrániť vzniku dopravnej nehody a priznaná suma je adekvátna vzniknutej závažnosti. Mal za to, že súd by mal priznať žalobcovi minimálne sumu takú, ako priznal v rámci prvého rozhodovania.

21.Právny zástupca žalovaného žiadal, aby súd akceptoval všetky okolnosti v prípade spolu zavinenia rodičov s dôrazom na závery odvolacieho súdu. V občianskoprávnej zodpovednosti má osobitný význam miera zavinenia jednotlivých osôb v danom prípade rodičov žalobcu. Z listinných dôkazov vyplynulo, že smrteľný následok dopravnej nehody nebol zavinený len následkom vodiča žalovaného, ale aj spolu zavinením rodičov žalobcu porušením generálnej prevenčnej povinnosti, ako aj ustanovenie zákona o plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky. Uvedené závery vyplynuli z listinných dôkazov a to znaleckých posudkov, ako aj výsluchov svedkov, t.j. znalcov, ktorí vypracovávali znalecké posudky v trestnom konaní. Žalovaný žiadal zohľadniť spoluzavinenie rodičov žalobcu a to zo strany otca v tom, že viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, zo strany matky, ktorá vystavila mal. deti ohrozeniu ich života v tom, že sa viezla v motorovom vozidle s otcom, ktorý požil alkohol, matka mal.detí porušila právne predpisy nepripútaním sa bezpečnostným pásom a rodičia mal.detí porušili právne predpisy tým, že mal.dieťa, ktoré zomrelo pri dopravnej nehode nebolo riadne usadené v detskej sedačke. Z týchto dôvodov žiadal, aby súd krátil nárok žalobcu po zohľadnení spolu zavinenia rodičov a aby bola priznaná žalobcovi nižšia nemajetková ujma.

22.Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka každá fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, mena a prejavov osobnej povahy. Súčasťou uvedeného práva je i právo na súkromie a rodinný život, ktoré v sebe zahrňuje tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s ďalšími osobami, predovšetkým s členmi rodiny a právo na vytváranie a rozvíjanie rodinných vzťahov. Zásah do práva na ochranu osobnosti môže byť spôsobený len konaním, ktoré je neoprávnené a je objektívne spôsobilé negatívne pôsobiť na práva na ochranu osobnosti. Medzi neoprávneným zásahom a poškodením niektorého z osobnostných práv musí byť vzťah príčinnej súvislosti. Fyzická osoba má právo najmä domáhať sa, aby sa od neoprávnených zásahov upustilo a aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka) voči tomu, kto sa zásahu do jej práva na ochranu osobnosti dopustil. V prípade, ak by morálne zadosťučinenie nebolo postačujúce zákon umožňuje priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Predpokladom priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch je zistenie, že v konkrétnom prípade zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepostačuje z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých konkrétnej fyzickej osobe. Najmä vzhľadom na jej dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Iné dôvody pre rozhodnutie súdu o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch sú dôvody, ktoré svojou vážnosťou a obsahom sú porovnateľné s demonštratívne uvedenými dôvodmi v ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (pokiaľ bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti), a ktoré musia byť v rozhodnutí súdu výslovne uvedené. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je síce predmetom voľného uváženia súdu, súd pritom však musí vychádzať z úplne zisteného skutkového stavu a opierať sa o konkrétne a preskúmateľné hľadiská.

23.Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „ OZ “) fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

24.Podľa § 427 ods. 2 OZ rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

25.Podľa § 428 OZ svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

26.Podľa § 429 OZ prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, tak za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

27.Podľa § 420 ods. 1 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

28.Podľa § 420 ods. 2 OZ škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

29.Podľa § 420 ods. 3 OZ Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

30. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka ,každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

31. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

Ustanovenie rieši mieru zodpovednosti poškodeného v prípade, že za škodu, ktorá mu vznikla inak zodpovedá aj iný škodca. Miera zavinenia poškodeného môže byť dokonca v takej miere, že za vzniknutú škodu zodpovedá sám, teda za škodu škodca nezodpovedá. Určenie miery zavinenia na vzniknutej škode však bude do značnej miery závislé od posúdenia hodnotiacim orgánom - súdom a to predovšetkým súdom prvého stupňa. Dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať zavinenie poškodeného zaťažuje škodcu a to bez zreteľa na to, či inak ide o zodpovednosť založenú

na objektívnom alebo subjektívnom princípe. Výlučná zodpovednosť poškodeného však prichádza do úvahy len vtedy, ak bola škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky. Zo samotného znenia ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že v zásade rozhodujúcou mierou stanovenia pomernej zodpovednosti je zavinenie poškodeného. Pri úvahách o pomernej zodpovednosti za škodu je vždy potrebné vychádzať zo zásady, že za škodu v plnej výške zodpovedá škodca, pričom určenie miery zavinenia škodcu na škode, ktorá mu vznikla je možné ustáliť len v pomere zodpovedajúcom zavinenému konaniu poškodeného pri existencii príčinnej súvislosti medzi týmto konaním a škodou, ktorá poškodenému vznikla. Ak si poškodený nekoná v súlade s ustanovením § 415 Občianskeho zákonníka poruší všeobecnú prevenčnú povinnosť chová sa protiprávne, ak je toto konanie jedno z príčin vzniku škody na jeho strane, nesie svoju škodu pomerne v zmysle ustanovenia § 441 Občianskeho zákonníka (25Cod 4562/2008 NS SR).
Okolnosť, že spolujazdec nebol pri jazde motorovým vozidlom pripútaný bezpečnostnými pásmi možno hodnotiť ako dôvod spoluspôsobenia si škody poškodeným, keď je zrejmé, že práve ono nepripútanie viedlo pri havárii k úrazu či k zhoršeniu jeho dôsledkov a v akom rozsahu (25Cdo 4199/2013 NS ČR)

32.Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu jeho osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia svojho mena a prejavov osobnej povahy.

33.Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

34.Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

35.Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

36.Pre úspešnosť pri uplatňovaní nároku na ochranu ich osobnosti podľa § 13 OZ v prípade, keď žalovaný neoprávnene (protiprávne) zasiahol do ich osobnostných práv zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný, nie je zásadne nutné, aby konanie samej dotknutej osoby muselo byť po právnej stránke bezzávadné. V súlade s ustanovením § 13 ods. 1 OZ na to, aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti, sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený (protiprávny) zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť, bez ohľadu na zavinenie. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 OZ), ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a podľa okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ). Týmito okolnosťami sú nielen okolnosti na strane samotného škodcu, ale súčasne sú to aj okolnosti na strane dotknutej, na ktoré okolnosti správne súdy nižších súdom prihliadali (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27. 10. 2010, sp. zn. 1 Cdo 77/2009).

36.Za situácie, že došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcu chráneného § 11 OZ, ktorého súčasťou je i rodinný život, keď z objektívneho hľadiska je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmou, ktorá stíha jeho zostávajúcich členov, je potom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. 7. 2005, sp. zn. 30 Cdo 2951/2004).
V súvislosti s ustanovením § 13 ods. 2 OZ vznikla otázka, či toto ustanovenie možno použiť i na odškodnenie osôb, ktoré utrpeli nemajetkovú ujmu vo forme psychického šoku (straty citových väzieb). V praxi ide najčastejšie o zásah v dôsledku správy o smrteľnej dopravnej nehode príslušníka rodiny (ide najmä o nároky manželky a detí usmrtenej osoby). Súdna prax priznala v týchto prípadoch pozostalým právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo forme peňažného zadosťučinenia. Právnym základom tejto náhrady je zodpovednosť osoby, ktorá priamo zasiahla do práva na ochranu osobnosti, t. j. vodiča. Posúdenie zodpovednosti vodiča sa riadi ustanovením § 420 OZ, t. j. princípmi subjektívnej zodpovednosti. Vzniká však otázka, či za pôvodcu zásahu možno považovať i prevádzateľa dopravného prostriedku, ktorým bola fyzická osoba usmrtená. Prevádzateľ dopravného prostriedku zodpovedá za škodu podľa ustanovenia § 427 OZ, t. j. podľa princípov objektívnej zodpovednosti. Zodpovednosť

vodiča motorového vozidla za zásah do osobnosti fyzickej osoby nemožno považovať za výlučnú. Podľa tohto názoru ako osobitnú skupinu zásahov do osobnostných práv fyzickej osoby je potrebné považovať prípady, ak k zásahu dôjde prevádzkou motorového vozidla. Občiansky zákonník v ustanovení § 427 vymedzuje predpoklady náhrady škody a zodpovednosť prevádzateľa motorového vozidla ako osobitný prípad objektívnej zodpovednosti. Ak sa pri určení zodpovednej osoby za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, analogicky použije ustanovenie § 420 ods. 2 OZ, potom neexistuje argument, ktorý by vylučoval analogické použitie § 427 a nasledujúce OZ pri určení zodpovednej osoby za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Je potrebné vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú fyzickej osobe prevádzkou motorového vozidla nutne zodpovedá aj prevádzateľ. Nemá podstatný význam, či prevádzateľ vozidla bol či nebol vlastným priamym fyzickým pôvodcom zásahu - pôvodcom mechanizmu, ktorým bol zásah proti osobnostnej sfére spôsobený fyzickej osobe (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 29. 4. 2004, sp. zn. 30 Cdo 814/2003).

37. Súd prvej inštancie prvým rozsudkom priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 70 000 eur, kde vychádzal z daných mimoriadnych okolností daného prípadu, keď maloletý vo veku 7 rokov prišiel o celú rodinu. Boli pretrhnuté citové väzby vo vzťahu k rodičom, ktorí vytvárali pre mal. dieťa pokojné rodinné zázemie, boli mu nápomocní a i do budúcna mali snahu vytvoriť mu vhodné podmienky pre život, t. j. postavili nový rodinný dom, s mal. dieťaťom trávili voľný čas, absolvovali jednodňové výlety a utužovali rodinné vzťahy i s ostatnými príbuznými tak, ako to vyplýva z výpovedí poručníka, ako aj vypočutých svedkov D. O. a O. K.. Vzhľadom na vybudované trvalé vzťahy mal súd preukázané, že uvedené osoby i toho času sú pre maloletého nápomocné, v podstate sa mu snažia pomôcť prežiť nezvrátiteľnú traumu. Súd priznal maloletému nemajetkovú ujmu vo vzťahu k matke a k otcovi u každého vo výške 30 000 eur vzhľadom na mimoriadnu okolnosť daného prípadu. Súd vychádzal z toho, že mal. dieťa prišlo o oboch rodičov, t.z. o dospelé osoby, ktoré ho pripravovali na život. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd vychádzal jednak z rozhodnutí súdov SR, ako aj súdov okolitých štátov s poukazom i na rozsudok ČR, pod sp.zn. XTo/XXX/XXXX, ako aj rozsudok Q. súdu J., pod sp.zn. XXC/XX/XXXX, z ktorého možno konštatovať, že sa jedná o približne rovnakú situáciu, keď mal. dieťa pri jednoduchom operačnom zákroku došlo k poškodeniu funkcie mozgu a od toho času je v bdelej kóme. Súd zároveň vychádzal i z materiálov vo vzťahu k poisťovniam s dôrazom na plnenie z povinného zmluvného poistenia, kedy boli navrhované sumy na plnenie vo výške 20000 eur za matku v S. republike, suma XXXXX eur vyplatená pozostalému manželovi za manželku a tri maloleté deti. Rozsah plnenia v Y. sa pohybuje od 20000 eur do 150000 eur.
S poukazom na závery odvolacieho súdu , ktorými je súd viazaný ,súd vo svojom druhom rozhodnutí priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 50 000 eur s tým, že znížil nemajetkovú ujmu vo vzťahu k obom rodičom o 10 000 eur z dôvodov spolu zavinenia. Súd mal preukázané z predložených listinných dôkazov a to pripojených znaleckých posudkov, ktoré boli vypracovávané v rámci vyšetrovacieho konania pod č. XX/XXXX, X/XXXX u neb. G. S. došlo pri dopravnej nehode - zrážke osobného motorového vozidla, v ktorom najpravdepodobnejšie sedela nepripútaná na prednom sedadle vozidla na mieste spolujazdca, keďže neboli zistené žiadne známky vonkajšieho mechanického násilia, ktoré by svedčili pre použitie bezpečnostných pásov u poškodenej. V znaleckom posudku č. XX/XXXX je konštatované, že pri vyšetrení etylalkoholu metódou plynovej chromatografie vo vzorkách krvi odobratej J. S. bola stanovená toxická koncentrácia látky etylalkoholu v krvi v rozsahu X,XX - X,X g.kg-X (promile) je charakteristická pre eufóriu, zníženie pozornosti, úsudku a sebakontroly a spomalenie spracovania informácií. Z výsledkov získaných zo vzoriek vyšetreného nekroptického biologického materiálu v krvi J. S. bola zistená subtoxická koncentrácia etylalkoholu v krvi. V znaleckom posudku č. XX/XXXX znalec uviedol „že na tele dieťaťa neboli zistené žiadne markanty po pôsobení popruhov detskej sedačky možno konštatovať, že maloletý V. S. nebol v čase dopravnej nehody správne upevnený v detskej sedačke. Vykonaným dokazovaním mal súd jednoznačne preukázané, že otec žalobcu porušil zákonné ustanovenie § 4 odsek 2 písmena c) zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení noviel tým, že počas vedenia vozidla použil alkohol. Otec a matka porušili zákonné ustanovenia nariadenia vlády SR č. 554/2006 o povinnom používaní bezpečnostných pásov a detských zadržiavacích zariadení vo vozidlách v určitých kategóriách. Otec a matka maloleté dieťa nepripútali do adekvátneho detského zadržiavacieho zariadenia a matka maloletých detí nebola pripútaná bezpečnostným pásom počas prepravy v premávke na pozemných komunikáciách tak ako to vyplýva z § 5 odsek 1, 3 Nariadenia vlády. Nie je zanedbateľná tá skutočnosť, že rodičia maloletých detí porušili i všeobecnú prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka, keď sa nesprávali tak, aby nedošlo ku škodám na zdraví.

Vypočutý znalec F.. X. G. vo svojej výpovedi, aj keď hypoteticky potvrdil, že ak by všetci účastníci v aute sedeli na svojich miestach a boli by riadne pripútaní, nedošlo by k ich vypadnutiu z vozidla. N. S.. D. J. uviedla, že pokiaľ by bolo dieťa riadne pripútané je možné s vysokou pravdepodobnosťou povedať, že by nedošlo k vzniku smrteľných zranení. Z týchto dôvodov súd uvedené skutočnosti vyhodnotil ako spolu zavinenie rodičov maloletého žalobcu. Preto už raz priznaný nárok na nemajetkovú ujmu vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti znížil o ďalších 10 000 eur u každého z rodičov čo predstavuje spolu zavinenie vo výške 30%. Je nelogické, aby súd priznal rovnakú sumu, ako pri prvom rozhodnutí, kde zohľadňoval skutočnosti uvádzané v rozhodnutiach súdov s tým, že nezohľadnil spolu zavinenie rodičov, ktoré bolo jednoznačne preukázané a vyplýva z predložených listinných dôkazov, t.j. znaleckých posudkov, ktoré závery sú vyššie konštatované. Priznaná nemajetková ujma je primeraná vzhľadom na rozhodnutia súdov SR, ako aj súdov okolitých štátov i materiály vo vzťahu k poisteniam, s dôrazom na plnenie z povinného zmluvného poistenia. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že pri zohľadnení spolu zavinenia rodičov maloletého žalobcu by došlo k jeho úplnému vyvineniu s dôrazom na závery znaleckého posudku ako aj rozhodnutie Okresného súdu H., ktorým bol vodič autobusu I. V. uznaný vinným. Z týchto dôvodov s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku a priznal žalobcovi zaplatenie sumy 50 000 eur tak, že za oboch rodičov súd priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 20 000 eur, po zohľadnení spolu zavinenia. Uvedená suma je primeraná vzhľadom na mimoriadne okolnosti daného prípadu tak, aby mal žalobca zabezpečené základné podmienky na život, kým neukončí vzdelanie a prípadne nebude schopný sa samostatne živiť. Nemajetkovú ujmu vo výške 10 000 eur vo vzťahu k maloletému súrodencovi. Mal za to, že je potrebné definovať a odčleniť vzájomné vzťahy medzi rodičmi a súrodencami s tým, že vzťah medzi rodičmi považoval za základný, hlavný, ktorý vytváral a tvoril rodinu s tým, že vo vzťahu k súrodencovi sa jednalo o vzťah vedľajší. Súd návrhy žalovaného na vypracovanie znaleckého posudku, v ktorom by bol nasimulovaný priebeh nehodového deja prostredníctvom PC U., ak by v čase dopravnej nehody boli na danom mieste osadené zvodidlá, ktoré by spĺňali požiadavky príslušnej technickej normy, súd zamietol, pretože mal za to, že sa jedná o dôkaz nadbytočný, ktorý by zbytočne navýšil trovy konania, vzhľadom na vyššie uvedené preukázané skutočnosti.

38. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi, ktorý mal plný úspech, nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP. Súd poznamenáva, že o trovách konania rozhodoval i s poukazom na článok 4 ods. 2 CSP, pretože ustanovenie § 142 ods. 3 OSP nebolo prebraté. Priznanie plnenia záviselo od úvahy súdu a preto mal súd za to, že žalobcovi prináležia trovy konania vo výške 100 %, avšak základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.
Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.